

ΜΙΑ ΑΠΑΝΤΗΣΙΣ

Ο κ. Καλομοίρης, στά εδύμα και άνοησία κριτικά κοσμοπολεύματα που δημοσιεύει κάθε τόσο για μένα στο «Έθνος» εις απάντησιν τών όσων του γράφω έγώ, θετικώς και άναμφισβητή- τών αληθείας για τó κακότερον έργον του και για τόν χαρακτήρα του, ψάλλει πάντοτε τó ίδιο τροπάρι, ότι έγώ δηλαδή είμαι ó συνθέτης τής μονάκριβης «Γιορτής» και κανενός άλλου έργου.

Είμαι άναγκασμένος με λύπη μου να κάνω τή δήλωσιν, ότι αυτά γράφοντας ó κ. Καλομοίρης, λέγει έν γνώσει του ένα μεγάλο ψέμμα, τó όποιον άποδεικνύει φανερά πειά ότι ó συνθέτης τής συμφωνίας τών «Ανίδων και των καλών ανθρώπων» όχι μόνο δεν είναι ένας άνδρας —όπως ύποστηρίζει στο προηγούμενο σημείωμά μου— αλλά δεν εινε και διόλου καλής πίστεις.

Όσοι παρακολουθούν από χρόνια πολλά τή μουσική μας ζωή, ξέρουν πολύ καλά, ότι τήν εποχή που ó κ. Καλομοίρης ευρίσκει ακόμα στο Χάρκοβο, με τó αυτί του γεμάτο από τουρκοανατολίτικα άποικλειστικάς μοτίβα, τά όποία είχε μεταφέρει από τήν πατρίδα του, ó ύποκαινούμενος είχε ν ήδη συνθέσει τά πρώτα καθαρώς ελληνικά λίντι έμπνευσμένα από γνήσιες ελληνικές πηγές, μερικά τών όποιων (και έδώ φανερώνεται ή κακή πίστις του κ. Καλομοίρη) ó ίδιος ó συνθέτης της συμφωνίας τών «Ανίδων κ.λ.» βεβόρευσε κατόπιν και έχαρακτήρισεν ως ύποδεδίγματα έλληνικής μελωδίας σ' ένα γνωστό διαγνώστη, για τά ίδια δέ αυτά λίντι, ως μέλος τής για τήν άπονομή του 'Αριστείου τών Γροσμάων και Τεγνών έπιτροπής, ένηφισεν ύπέρ έμού για να μου δοθής τó 'Αριστείον.

Πώς έγγειγεται τώρα που ó κ. Καλομοίρης ψάλλει αιωνίως τó ίδιο τροπάρι, ότι έγω είμαι ó συνθέτης μόνον τής μονάκριβης Γιορτής, όταν αυτός ó ίδιος μου έδωσε τó 'Αριστείον για άλλα μουσικά έργα, τά όποία, για να τιμηθούν άπ' αυτόν με τó 'Αριστείον, πρέπει να έχουν βέβαια κάποια σοβαρά σημασία.

Πώς έγγειγεται ή ψευτιά αυτή που λέγει ó κ. Καλομοίρης όταν ακόμα πολύ καλά γνωρίζει ότι τήν εποχή που δεν είχαν εγκατασταθή ακόμα στην Ελλάδα, είχα έγώ ήδη συνθέσει τά πρώτα ελληνικά όρχηστρικά έργα, μεταξύ τών όποίων καί τή

«Γιορτή», ή όποία είχε τήν τιμή να χειροκροτηθής από τόν Σάιν Σάνς και τήν όποian, —στην Ιαπωνίαν όπου ó κ. Μπουστεντούι είχε τήν καλωσύνη με αληθινήν αγάπη να τήν διευθύνη— ή κριτική, έχαρακτήρισεν ως γραμμένη με μεγάλη τέχνη, και στην ένορχήστρωσιν ακόμα (τήν όποιαν, ως γνωστόν, δεν κατάρθασε να μάθω ποτέ ó κ. Καλομοίρης).

Πώς έγγειγεται αυτό που λέει ó κ. Καλομοίρης, όταν πολύ καλά ξέρει ακόμα, ότι πριν ή κατέβη στην Ελλάδα έγώ είχα ήδη γράψει τις πρώτες ελληνικές χοροδίες για γυναικείες φωνές, και ότι κατόπιν, αφού, για δέκα χρόνια έργασθηκα στο ελληνικό σχολείον, με όσες δυνάμεις είχα και σέ σημείο να βλαφθής έν μέρος ή ήγεια μου, έχάρισα σ' αυτό τó αληθινό ελληνικό παιδαγωγικό τραγούδι για τó όποιον ó Γλυνός έγραψεν ότι άντιπροσωπεύει τή χαρά του παιδιού και ότι «μεταβάλλει σέ κήπο άηδονιών τήν αίθουσα, που πολύ συχνά εινε φλυακή», ó Παπανώνιος έγραψεν ότι εινε σπουδαίον άπόκλισμα για τήν παιδαγωγική μας τέχνη, ό δέ Φώτος Πολίτης, είχε τήν καλωσύνη να γράψη στην «Πολιτεία» για τόν δημιουργό του ότι «έγγιζαν βαθειά τις παιδικές καρδιές με τούς θεμούς τόνους του, άνοίγει τις νεαρές ψυχές των στην έξεργιστικήν έπίδρασι τής μεγάλης τέχνης», και ότι «άρχισε μέσα μου να φέγγη ή έλπις για ένα εύτυχέστερον έθνικόν μέλλον»!

Πώς έγγειγεται έν τέλει ή ψευτιά αυτή που έν γνώσει του και όχι βέβαια με καλή πίστι λέει ó κ. Καλομοίρης, όταν καλύτερα γνωρίζει ακόμα ότι έγώ, αφού για τριάντα χρόνια έμμελητά τó ελληνικό δημοτικό τραγούδι και τó πισθάνηκα βαθειά, ήρα τήν αληθινή άρμονική του βάση, τήν όποιαν δεν ξέρει άπολύτως ó κ. Καλομοίρης, και ένωμόνια έχατο ελληνικές μελωδίες και χορούς, έκάρτησα δέ σέ όλες τις συνθέσεις μου—από τήν πρώτη ως τήν τελευταία—μیان ένότητα στην άρμονική συνοδεία, που έχει τόν ελληνικό χαρακτήρα και συνδέεται φυσικά με τήν ελληνική μελωδία; (Βλέπε στο Λεξικόν 'Ελευθερουδάκη τó άρθρον που έχωγραφα —Νοελληνική 'Αρμονία).

Αυτή με λίγα λόγια ύπήρξεν ως τώρα ή ταπεινή μουσική μου έργασία, χωρίς να έχω προσθέσει έννοείται σ' αυτήν και άλλα πολλά έργα που άνηκουν σέ διάφορα είδη τέχνης και που δεν έχουν τó έθνικόν πνεύμα, καθώς και τήν κριτική μου έργασία, και τις μελέτες μου κ.τ.λ.

Κατόπιν τώρα όλων τούτων που έξέθεσα, μου έχρηται φυσικά γά ωστής τόν κ. Καλομοίρη άν ειμπαρθεί να χαρακτηρίσής ως άνδρας και καλής πίστεις άνθρωπος όταν λέει ότι έγω είμαι ó συνθέτης μόνον τής μονάκριβης «Γιορτής». 'Αλλά και άν ήμουν ó συνθέτης μόνον τής «Γιορτής» κ. Καλομοίρη, ήμπαρς να σάς διαβεβαιώσω με όσο—έγώ που έκτιμώ στην τέχνη τó ποιόν και όχι τόν όγκον—ότι, προκειμένου π.χ. να άπεδίδετο σ' έμένα ή πατρότης τών κακότεχνων μουσικών έργων σας που ίσως έχουν φθάσει στον σεβαστόν αριθμό τών 1898 (op. 1898), δά έπροτιμούσα χίλιες φορές καλύτερα να ήμουν ó συνθέτης μόνον, όχι όλαις τής μονάκριβης «Γιορτής» αλλά τού ενός χίλιουστού δικτακοσιούστού έννενηκοστού όγδόου μέρους αυτής.

Γ. Α.